

راهنمای پژوهشی

و

دستورالعمل تهیه، تدوین و تنظیم پایان‌نامه

کارشناسی ارشد (از انتخاب موضوع تا دفاع)

(دانشکده الهیات و معارف اسلامی)

باسم تعالی

یکی از مهمترین اهداف ارائه پایان نامه در مقطع کارشناسی ارشد ، تقویت بنیه علمی دانش پژوهان به منظور توسعه ی مرزهای عمومی دانش است . از این رو آشنایی با چگونگی نگارش و تنظیم پایان نامه امری ضروری می نماید . از سوی دیگر رعایت شیوه ایی واحد و تنظیم یکنواخت پایان نامه ها در دانشکده و دانشگاه نیز ضرورتی دیگر خواهد بود .

این دستور العمل ، حاصل هماهنگی علمی و نظری اعضای شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده است که به منظور راهنمایی دانشجویان و تسهیل امور مربوط به فعالیت های پژوهشی ایشان تدوین شده است .

باساس ارزشمات ارزشمند

اعضای محترم شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده الهیات و معارف اسلامی

(مدیر تحصیلات تکمیلی دانشکده)

اردیبهشت ۱۳۹۰

تذکر : با توجه به لزوم برخی تغییرات ، راهنمای نگارش پایان نامه ، پس از بازخوانی ، اصلاح و تکمیل شده است .

مدیر تحصیلات تکمیلی دانشکده

مهرماه ۱۳۹۲

باسمه تعالی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	۱- مراحل اجرایی انتخاب و تصویب موضوع پایان نامه تا برگزاری جلسه دفاع
۳	۲- نحوه ی تنظیم و ساماندهی ساختار ظاهری پایان نامه
۶	۳- آرایش صفحات
۶	۴- شماره گذاری صفحات
۷	۵- شیوه نگارش ارجاعات و استنادات
۷	۵-۱- ارجاع دورن متنی (میان متنی)
۸	۵-۲- پاورقی یا زیرنویس
۸	۵-۲-۱- ارجاع به کتاب
۹	۵-۲-۲- ارجاع به مقاله های مجلات و نشریه ها
۱۰	۵-۲-۳- ارجاع به مجموعه مقالات و دائره المعارف
۱۱	۵-۲-۴- ارجاع به منابع لاتین
۱۲	۶- نحوه ی تنظیم فهرست منابع و مآخذ
۱۴	۷- سایر نکات درباره نگارش پایان نامه
۱۵	۸- مراحل پس از دفاع
	۹- پیوست (فرم ها)

«برنام آنکه جان را فلکرت آموخت»

دانشجویانی که در مقطع کارشناسی ارشد با شیوه آموزشی - پژوهشی در حال تحصیل هستند، موظف اند در نیمسال دوم تحصیلی، موضوع پایان نامه خود را انتخاب و ضمن تداوم فعالیت های آموزشی، فعالیت جدی پژوهشی خود را نیز آغاز کنند. به این منظور انجام مراحل چند ضروری است:

۱- مراحل اجرایی انتخاب و تصویب موضوع پایان نامه تا برگزاری جلسه دفاع

دانشجویانی که موضوع فعالیت پژوهشی (پایان نامه) خویش را انتخاب کرده اند، جهت تداوم و اتمام این فعالیت موظف به پیمودن مراحل ذیل اند:

۱-۱- دریافت "برگه درخواست تصویب موضوع پیشنهادی پایان نامه در دوره کارشناسی ارشد دانشگاه الزهراء" و "برگه درخواست تصویب موضوع پیشنهادی پایان نامه در دوره کارشناسی دانشکده الهیات و معارف اسلامی" (فرم های شماره ۱ و ۲ به همراه راهنمای تکمیل)

(با مراجعه به سایت دانشگاه الزهراء ← پرتال دانشکده الهیات و معارف اسلامی ← فرم ها)

۱-۲- تکمیل برگه فوق با کمک استاد راهنما (و در صورت لزوم استاد مشاور)

۱-۳- تحویل فرم پروپوزال به اعضای هیأت علمی گروه پس از تایپ و امضا (توسط دانشجو، اساتید راهنما و مشاور) جهت بررسی در شورای گروه مربوط

۱-۴- اعمال اصلاحات مورد نظر و ارائه مجدد فرم اصلاح شده به گروه جهت تصویب موضوع پیشنهادی و ارسال آن به تحصیلات تکمیلی دانشکده توسط نماینده تحصیلات تکمیلی گروه

توجه: فرم پروپوزال پس از بررسی در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و در صورت نیاز به برخی اصلاحات توسط نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده به دانشجو عودت داده می شود.

۵-۱- اعمال اصلاحات مورد نظر شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، توسط دانشجو و تحت نظر استاد راهنما و ارائه فرم اصلاح شده نهایی به تحصیلات تکمیلی دانشکده، به منظور تصویب موضوع پیشنهادی و اعلام مشخصات طرح به تحصیلات تکمیلی دانشگاه .

*تذکر: موضوع پایان نامه کارشناسی ارشد باید حداکثر تا پایان نیمسال دوم تحصیلی دانشجو به تصویب رسیده باشد؛ زیرا ثبت نام دانشجو در نیمسال سوم منوط به تصویب موضوع پایان نامه وی خواهد بود .

۶-۱- دانشجو موظف است پس از تاریخ تصویب نهایی موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و ابلاغ تاریخ تصویب به اساتید راهنما و مشاور، هر سه ماه یکبار با تکمیل فرم گزارش سه ماهه و امضای آن روند پژوهشی خود را گزارش کند . (فرم گزارش سه ماهه از کارشناس گروه اخذ و جهت نگهداری در پرونده دانشجو به کارشناس عودت داده می شود).

۷-۱- دانشجو موظف است پیش از اتمام پایان نامه جهت تکمیل پرونده آموزشی و امور مالی به کارشناس گروه مراجعه و به سرعت در جهت رفع نقایص احتمالی اقدام نماید .

۸-۱- ضروری است دانشجو پس از اتمام فعالیت پژوهشی خود فرم تأییدیه آمادگی برای دفاع از پایان نامه را از اساتید راهنما دریافت و به همراه یک نسخه کامل از پایان نامه به مدیرگروه تحویل دهد .

*تذکر: حداقل فاصله زمانی لازم جهت تحویل پایان نامه آماده دفاع به گروه آموزشی مربوط جهت تعیین زمان احتمالی برای دفاع، ۱۰ روز خواهد بود .

۹-۱- بررسی پایان نامه در کمیته تخصصی گروه (در صورتی که پایان نامه از سوی اعضای گروه آموزشی مربوط، آماده دفاع تشخیص داده شود، از سوی مدیر گروه جهت انجام مراحل بعدی به تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال می گردد).

۱۰-۱- درخواست مجوز دفاع از تحصیلات تکمیلی دانشگاه از سوی تحصیلات تکمیلی دانشکده و در صورت اخذ مجوز، اعلام زمان قطعی دفاع به دانشجو.

*تذکر: حداقل فاصله زمانی لازم جهت ارسال پایان نامه از سوی گروه به تحصیلات تکمیلی دانشگاه، جهت اخذ مجوز دفاع و ابلاغ آن به دانشکده، ۱۵ روز است .

- ۱۱-۱- تکثیر ۴ نسخه از پایان نامه و تحویل آن ها به تحصیلات تکمیلی دانشکده جهت تحویل به اساتید راهنما، مشاور و داوران پایان نامه (به همراه دعوت نامه مدیر تحصیلات تکمیلی)
- ۱۲-۱- هماهنگی با منشی تحصیلات تکمیلی دانشکده جهت انجام امور مربوط به پیش از دفاع (مانند دعوت میهمان و ...)
- ۱۳-۱- تهیه و نصب اعلامیه مربوط به برگزاری جلسه دفاع (حداقل چهار روز قبل از زمان دفاع)
- ۱۴-۱- هماهنگی با مدیر گروه و منشی تحصیلات تکمیلی دانشکده جهت برگزاری جلسه دفاع

۲- نحوه تنظیم و ساماندهی ساختار ظاهری پایان نامه

به منظور ایجاد هماهنگی در ساختار پایان نامه ها، ضروری است دانشجویان کارشناسی ارشد دانشکده الهیات در نگارش، تنظیم و ساماندهی صفحات پایان نامه ترتیب ذیل را رعایت نمایند:

۱-۲- جلد روی پایان نامه (زرکوب): شامل آرم دانشگاه، نام دانشگاه، نام دانشکده، پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد، رشته، عنوان پایان نامه، نام و نام خانوادگی استاد (اساتید) راهنما، نام و نام خانوادگی دانشجو، ماه و سال دفاع می باشد. (فرم شماره ۳)

*تذکر: از به کار بردن القابی مانند: سرکار خانم یا جناب آقا قبل از نام اساتید راهنما و مشاور اجتناب شود.

۲-۲- صفحه سفید

۲-۳- صفحه بسم الله الرحمن الرحيم (وسط صفحه)

۲-۴- صفحه عنوان به ترتیب شامل: آرم دانشگاه، نام دانشگاه، نام دانشکده، پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد، رشته، عنوان پایان نامه، نام و نام خانوادگی استاد راهنما، نام و نام خانوادگی استاد مشاور، نام و نام خانوادگی دانشجو، ماه و سال دفاع (فرم شماره ۴)

۲-۵- صفحه مشتمل بر عبارت « کلیه دستاوردهای ناشی از این تحقیق متعلق به دانشگاه الزهرا است » (فرم شماره ۵)

۲-۶- صورتجلسه دفاعیه (اختیاری)

۲-۷- تقدیم (اختیاری)

۲-۸- قدردانی و تشکر (اختیاری)

۲-۹- چکیده :

چکیده بخشی از پایان‌نامه است که مانند عنوان ، در جلب نظرخواننده نقش بسیار مهمی را ایفا می کند و دارای ویژگی های ذیل است:

- در عین اختصارنویسی ، بیانگر مسأله اصلی پژوهش و راه حل آن است .

- پاراگراف بندی نمی شود .

- با کلمات و عبارات روشن و روان نگارش می یابد.

- جدا از پایان نامه به تنهایی گویا بوده و منعکس کننده محتوای اثر است .

- حاوی تأکید بر اطلاعات تازه (یافته ها) و نتایج پژوهش است .

- تاریخچه و پیشینه پژوهش ذکر نمی شود.

- چنانچه در پایان نامه برای اولین بار روش نوینی ارائه می شود که تا به حال معمول نبوده است ، جزئیات با توضیح بیشتری ذکر می گردد.

- از ذکر منابع، اشاره به جداول و نمودارها اجتناب می شود.

- از نقل قول مستقیم و غیر مستقیم خود داری می گردد .

- ویرایش ادبی و محتوایی، نداشتن غلط های املائی یا دستور زبانی و دقت در رعایت تسلسل مطالب در نگارش ، از نکات مهم دیگری است که باید در نظر گرفته شود.

- کلمات کلیدی در انتهای چکیده آورده می شود.

- تعداد کلمات چکیده از ۳۰۰ کلمه تجاوز نکرده و ترجیحاً در یک صفحه تنظیم می شود.

توجه:

* محتوای چکیده براساس موضوع و گرایش تحقیق طبقه بندی می شود و به همین جهت وجود کلمات شاخص و کلیدی، مراکز اطلاعاتی را در طبقه بندی دقیق و سریع اطلاعات یاری می رساند.

کلمات کلیدی، راهنمای نکات مهم موجود در پایان نامه است، بنابراین باید در حد امکان کلمه هایی انتخاب شود که ماهیت، محتوا و گرایش اثر را به وضوح بیان کند.

* چکیده به زبان فارسی (در ابتدای پایان نامه) و به زبان انگلیسی (در انتهای آن) قرار می گیرد .

۲-۱۰- فهرست مطالب: شامل عنوان و شماره صفحات کلیه ی عناوین اصلی و فرعی مندرج در پایان نامه.

۲-۱۱- فهرست جدول ها (در صورت نیاز)

۲-۱۲- فهرست شکل ها (در صورت نیاز)

۲-۱۳- سایر فهرست ها (در صورت نیاز)

۲-۱۴- متن اصلی پایان نامه

متن اصلی شامل موارد ذیل است :

فصل اول : کلیات ، شامل : مقدمه ؛ طرح پژوهش (شامل: مسأله پژوهش، فرضیه ها، روش تحقیق، پیشینه موضوع) ؛ شرح مفاهیم کلیدی و خاص.

فصل دوم ، سوم و... به تناسب پرسش ها و فرضیه های پژوهش و با تأیید استاد راهنما ،عنوان گذاری و تنظیم می شود. (پایان نامه می تواند مشتمل بر حداقل ۳ و حداکثر ۵ فصل باشد).

۲-۱۵- فهرست منابع و مآخذ

۲-۱۶- پیوست ها (در صورت نیاز)

۲-۱۷- Abstract (چکیده به زبان انگلیسی)

۲-۱۸- صفحه عنوان انگلیسی (فرم شماره ۶)

۲-۱۹- صفحه سفید (آخرین صفحه پایان نامه)

۲-۲۰- جلد پشت پایان نامه (زرکوب) به زبان انگلیسی شامل: آرم دانشگاه، نام دانشگاه، عنوان پایان نامه،

نام و نام خانوادگی استاد راهنما، نام و نام خانوادگی دانشجو، ماه و سال میلادی (فرم شماره ۷)

۲-۲۱- عطف پایان نامه: شامل عنوان پایان نامه، نام و نام خانوادگی دانشجو و ماه و سال تحصیلی (فرم

شماره ۸)

۳- آرایش صفحات

حاشیه گذاری صفحات به صورت یکنواخت و بارعایت نکات ذیل انجام می گیرد :

۳-۱- در صفحات فارسی، کادر صفحه ، با رعایت ۴ سانتیمتر از لبه کناری سمت راست کاغذ و ۳ سانتیمتر از لبه سمت چپ تعیین می شود.

۳-۲- در صفحات چکیده و عنوان انگلیسی ، کادر صفحه ، با رعایت ۳ سانتیمتر از سمت راست کاغذ و ۴ سانتیمتر از لبه کناری سمت چپ ، تعیین می شود به نحوی که در تمام صفحات (اعم از فارسی و انگلیسی) سمت مربوط به صحافی ، ۴ سانتیمتر با لبه ی کاغذ فاصله داشته باشد. توجه : در تمام صفحات ، کادر صرفاً جهت نگارش تعیین می شود نه ترسیم.

۳-۳- حاشیه فوقانی (فاصله نخستین سطر تا لبه بالای کاغذ) در صفحات نخست هر فصل ، ۱۰ سانتیمتر بوده و در سایر صفحات ، ۳ سانتیمتر است.

۳-۴- حاشیه پایین در تمام صفحات ، ۴ سانتیمتر تنظیم می شود.

۳-۵- تعداد سطرها در صفحات نخست هر فصل ۱۲ الی ۱۴ سطر و در سایر صفحات ۲۰ الی ۲۲ سطر خواهد بود.

۴- شماره گذاری صفحات

برای شماره گذاری کلیه صفحات پایان نامه از روش ذیل استفاده شود:

۴-۱- شماره گذاری همه صفحات، در پایین صفحه، وسط و به فاصله ۲ سانتیمتر از لبه پایینی صفحه درج می گردد.

۴-۲- صفحات مقدماتی شامل : بسم الله، عنوان، تقدیم، قدردانی، چکیده و هر صفحه قبل از شروع فهرست مطالب شماره گذاری نمی شود.

۴-۳- صفحات فهرست مطالب با حروف ابجد (یا حروف الفبای فارسی) شماره گذاری می شود.

تذکر: از آنجا که فهرست مطالب، تابلو تمام نمای محتوای پایان نامه است، شامل کلیه عناوین اصلی و فرعی موجود در متن پایان نامه و ذکر صفحه مربوط به آن خواهد بود و به منظور نمایش عناوین اصلی، زیر عنوان ها و زیر مجموعه های هر عنوان در هر فصل شایسته است عناوین کدگذاری شده و به صورت پلکانی سامان یابد.

۴-۵- صفحه اول مقدمه با عدد ۱ شماره گذاری گردیده و بقیه صفحات به طور مسلسل تا آخرین صفحه پایان نامه شماره گذاری می شود. (به استثنای صفحه عنوان و چکیده انگلیسی)

۴-۶- صفحات مربوط به عناوین فصل ها، مستقلاً و در وسط صفحه با قلم درشت، نگارش می یابد و ضمن آن که در شمار صفحات پایان نامه محسوب خواهد شد، شماره گذاری نمی شود.

۵- شیوه نگارش ارجاعات و استنادات

ارجاعات و استنادها به منابع و مآخذ با تأیید استاد راهنما و تنها به یکی از دو روش زیر انجام شود:

۵-۱- ارجاع درون متنی (میان متنی)

در این قالب، استناد و ارجاع به منابع، در ضمن متن و در پرانتز، با الگوی زیر تنظیم می شود:

۵-۱-۱- حالت کلی: (نام خانوادگی نویسنده، شماره جلد، شماره صفحه)

مانند: (معین، ج ۳، ص ۱۰)

۵-۱-۲- در صورت استفاده از منابعی که نام مشهور نویسندگان آن مشترک است، نوشتن نام کوچک نویسنده لازم است. مانند:

- (ابوالفتوح رازی، ج ۱۲، ص ۳۴۷)

- (فخر رازی، ج ۳، ص ۳۱۵)

۵-۱-۳- در صورتی که از یک نویسنده، بیش از یک اثر مورد استفاده قرار گرفته، نوشتن نام اثر لازم است؛ در این صورت نام اثر باید به صورت ایرانیک (کج یا مایل) تایپ شود.

مانند:

- (ابن سینا، الهیات دانشنامه علایی، ص ۱۷)

- (ابن سینا ، رسائل ابن سینا ، ص ۱۴۳)

۵-۱-۴- در صورتی که منبع مورد استفاده دارای چندین تاریخ نشر باشد ، نگارش تاریخ نشر بعد از نام نویسنده ضروری است .

در صورتی که به چند منبع ارجاع داده می شود ، مشخصات هر یک از منابع با نقطه- ویرگول (؛) جدا می شود . در این صورت منابع با نظر استاد راهنما ، یا به لحاظ اعتبار و اهمیت و یا به ترتیب تقدم تاریخی دوره حیات نویسنده ی آن ، ذکر می شود .

مانند : (ابن منظور ، ج ۶ ، ص ۲۰ ؛ راغب اصفهانی ، ص ۱۵۳ ؛ مصطفوی ، ج ۱ ، ص ۲۰۶)

۵-۱-۵- آدرس آیات قرآن بین پرانتز و با الگوی (نام سوره : شماره آیه) پس از ضبط آیه در متن ، درج می شود . مانند : (آل عمران : ۱۱۰)

۵-۱-۶- ارجاعات توضیحی کوتاه شامل : ثبت لاتین اسامی خارجی ، اصطلاحات ، ارجاع به جداول و پیوست ها و ... در پاورقی قرار می گیرد .

۵-۲- پاورقی یا زیرنویس

پانویسی ، پاورقی یا زیر نویسی قالب دیگری است که جهت مستند ساختن متن و اشاره به مأخذ مطالب ذکر شده ، به کار می رود . در این قالب ، مطلب أخذ شده از منبع با شماره و رقم در متن ، مشخص شده و در انتهای صفحه (پاورقی) مشخصات کتابشناختی منبع ، با همان رقم و رعایت اصول زیر ثبت می شود :
توجه : تسلسل ارقام در هر صفحه ، مستقل از صفحات دیگر خواهد بود .

۵-۲-۱- ارجاع به کتاب

در ارجاع به کتاب رعایت نکات ذیل ضروری است :

الف) هرگاه نام مأخذی برای اولین بار ذکر گردد ، مشخصات کامل اثر به ترتیب زیر ذکر می شود :

نام مؤلف { نام مشهور ، نام کوچک } ، نام اثر { به شکل *ایرانیکی* یا *کج* } ، نام مترجم یا محقق یا مصحح ، مکان نشر ، نام ناشر ، زمان نشر ، شماره جلد ، شماره صفحه .

به طور مثال:

- معین ، محمد ، فرهنگ فارسی ، چاپ سوم ، تهران ، امیر کبیر ، ۱۳۶۴، ج ۶، ص ۲۲۱۷.

ب (مشخصات مأخذ یا منبعی که برای چندمین بار مورد استناد قرار می گیرد، به اختصار ذکر می شود . در این صورت ذکر نام مشهور مؤلف ، نام کتاب ، شماره جلد و شماره صفحه کافی است . مثلا :

- معین ، فرهنگ فارسی ، ج ۵ ، ص ۲۰۲۵.

ج (هرگاه از یک منبع ، بلافاصله (به صورت متوالی و پشت سر هم) استفاده شده باشد، در ارجاع بعدی ذکر مشخصات کامل اثر لازم نیست و به صورت (همو، شماره صفحه) آورده می شود. مثل :

- همو ، ص ۲۰۲۳.

د (در صورتی که از همان صفحه بلافاصله و مجدداً نقل قول شود، ارجاع بعدی به صورت (همانجا)

می آید . مانند :

- همانجا .

تذکر : در صورتی که منبع فاقد تاریخ نشر باشد عبارت اختصاری بی تا. جایگزین آن می شود . همچنین اگر فاقد مکان نشر باشد عبارت بی جا. و در صورتی که نام ناشر مشخص نباشد عبارت بی نا. جایگزین می گردد .

۵-۲-۲- ارجاع به مقاله های مجلات و نشریه ها

الف (در ارجاع به مقاله باید عنوان مقاله بین گیومه « » و بعد از نام نویسنده نوشته شود و نام مجله یا مجموعه مقالات پس از آن به صورت ایرانیک (مایل یا کج) ثبت شده و اطلاعات مربوط به دوره ی چاپ ، شماره مجله و شماره صفحه در پی آن ذکر گردد . مثلا :

- بیانی ، نصرت اله ، « الکلیسم و بیماری های ناشی از آن » ، ماهنامه قضائی ، سال هشتم ، ۱۳۵۲ ، شماره ۹۶ ، ص ۵۸ .

- قاسم پور ، محسن ، « شیخ طوسی و آراء تفسیری معتزله » ، تحقیقات علوم قرآن و حدیث ، تهران ، دانشگاه الزهراء ، سال ششم ، ۱۳۸۸ ، شماره ۱۱ ، ص ۹۴ .

ب) ارجاع به مقاله برای بار دوم به بعد به صورت زیر خواهد بود :

- بیانی ، « الکلیسم و بیماری های ناشی از آن » ، ص ۶۲ .

- قاسم پور ، « شیخ طوسی و آراء تفسیری معتزله » ، ص ۱۰۱ .

۵-۲-۳- ارجاع به مجموعه مقالات و دائره المعارف

ارجاع به مقالات دائره المعارف ها و مجموعه مقالات مانند مجلات است . با این تفاوت که به جای عنوان مجله ، نام دایره المعارف یا مجموعه مقالات (با قلم ایرانیک یا کج) نوشته می شود .
مانند :

- رضائی ، مهین ، « جعفر بن احمد » ، دانشنامه جهان اسلام ، زیر نظر غلامعلی حداد عادل ، تهران ، بنیاد دائره المعارف اسلامی ، ۱۳۸۵ ، ج ۱۰ ، ص ۴۰۹ .

*تذکر : در ارجاع به مجموعه آثار ، بهتر است نام اثر نیز ذکر شود . مثلا :

- مطهری ، مجموعه آثار استاد شهید مرتضی مطهری / انسان و سرنوشت ، تهران ، صدرا ، ج ۱ ، ص ۳۸۹ .

*تذکر ۱ : کلیه اطلاعات کتابشناختی در پاورقی و درون متنی با گیومه ( ) ، از هم جدا می شوند .

*تذکر ۲ : پس از اتمام اطلاعات کتابشناختی لازم در هر پاورقی علامت (.) به نشانه پایان جمله ،

افزوده می شود . در منابع انگلیسی نشانه (؛) افزوده خواهد شد .

*تذکر ۳ : اسم های لاتین در متن ، به فارسی و در زیرنویس ، به انگلیسی نوشته می شود .

۵-۲-۴- ارجاع به منابع لاتین

* نشانی کتاب انگلیسی:

I- در نخستین ارجاع، اطلاعات کتابشناختی به طور کامل ذکر می شود. (مانند نمونه زیر):

- Jeffery, Arthur, *The Foreign Vocabulary of the Quran*, Oriental Institute, Baroda, ۱۹۳۸, v. p. ;

- Wolfson, Harry Austryn, *The Philosophy of the Kalam*, Harvard university press, ۱۹۷۶, v. p. ;

I I- در صورتی که بلافاصله به همان منبع و همان صفحه ارجاع داده شود، عبارت *Loc.cit* (همانجا) نوشته می شود.

I I I- در صورتی که بلافاصله از همان منبع استفاده شود، عبارت *Idem* (همو) به کار می رود. مانند:

Idem,P. ;

IV- در صورتی که بافاصله از همان منبع استفاده شود، پس از ذکر نام خانوادگی عبارت *Ibid* یا *op.cit.* (همان) ذکر شده و شماره صفحه افزوده می شود. مانند:

- Jeffery, Arthur, *op.cit,p.* ;

VI- در صورتی که از یک نویسنده بیش از یک اثر مورد قرار گرفته است، در ارجاعات بعدی ابتدا عبارت *Idem* و سپس نام اثر و شماره جلد و صفحه مورد نظر ذکر می شود.

- *Idem, The mystic letters of Quran* , v. , p. ;

* نشانی اثری که در دائرةالمعارف است:

- Honigmann, E. and Bosworth, C.E., "Nasibin", in *Encyclopedia of Islam*, second edition (CD, ۲۰۰۱) [or; in *EI* ۲(CD, ۲۰۰۱)],v. p. ;

* نشانی مقالات در مجلات علمی:

- Roman A., "The Antiochene Christology of Diodore of Greer, Tarasus", *Journal of Theological studies*, vol. XVII, pt. ۲, October: ۱۹۶۱, v. p. ;

* نشانی اثری که در مجموعه مقالات است:

- Brock, Sebastian, "The Church of the East in the Sassanian Empire up to the sixth Century and its absence from the Councils in the Roman Empire", in *Syriac Dialogue, Pro oriente*, Vienna, ۱۹۹۴, v. p. ;

- Frend, William, "Christianity in the First Five Centuries", in *The World's Religions: Judasim and Christianity*, ed. Leslie Houlden, Routledge, London, ۱۹۹۱, v. p. ;

توجه : در ارجاعاتی که برای دفعات بعد صورت می گیرد، مانند الگوی های ارائه شده در II و III و IV عمل شود.

- در پایان اطلاعات کتابشناختی ارائه شده در ارجاعات پاورقی (لاتین) علامت ؛ افزوده می شود .
- علائم اختصاری *Idem, Ibid, Op.cit, Loc.cit* با قلم کج (ایتالیک) تایپ شود .

۶- نحوه ی تنظیم فهرست منابع و مآخذ

لازم است در انتهای پایان نامه فهرست کاملی از منابع و مآخذ مورد استفاده ارائه گردد. شیوه نگارش فهرست منابع و مآخذ با نحوه ارجاع در زیرنویس ها (پاورقی) تفاوت چندانی ندارد. تنها به منظور رعایت ترتیب و نظم در فهرست، لازم است منابع و مآخذ به ترتیب حروف الفبا (بر اساس نام خانوادگی مؤلف) مرتب و شماره گذاری شود.

توجه:

- حروف ال در ترتیب لحاظ نمی شود .

- از ذکر شماره جلد و صفحه ی کتاب همچنین شماره صفحه ی مقاله و ... ، در فهرست منابع و مآخذ خود داری گردد.

مثالها:

کتاب :

- عمید، حسن ، فرهنگ فارسی عمید، تهران ، امیرکبیر، ۱۳۶۲.

مقاله :

- بیانی، نصرت‌اله ، «الکلیسم و بیماریهای روانی ناشی از آن» ، ماهنامه قضایی، تهران ، سال ۸ ، ، شماره (۹۶) ، ۱۳۵۲ .

- قاسم پور ، محسن ، « شیخ طوسی و آراء تفسیری معتزله » ، تحقیقات علوم قرآن و حدیث، تهران ، دانشگاه الزهراء ، سال ششم ، شماره ۱۱ ، ۱۳۸۸.

*تذکر ۱ : در صورتی که هریک از مشخصات اثر (نام مترجم ، ناشر ، مکان و زمان نشر) متفاوت باشد ، باید مستقلاً ذکر شود .

*تذکر ۲ : عناوین کتب و مجلات باید به صورت مشخص و با قلم /ایرانیک (مایل) نوشته شود. عنوان مقاله باید در داخل گیومه « » قرار گیرد.

*تذکر ۳: در فهرست منابع و مآخذ، منابع لاتین مستقلاً و پس از منابع فارسی و عربی نگارش می یابد . (تفکیک منابع فارسی از عربی ضرورتی ندارد)

*تذکر ۴ : بانک های اطلاعاتی ، سایت ها و نرم افزارهای مورد استفاده نیز در انتهای فهرست، به ترتیب اهمیت و کارایی ذکر می شود .

توجه : در هر پایان نامه به تشخیص استاد راهنما باید تنها از یک الگو برای ارجاع و استناد به منابع استفاده شود.

۷- سایر نکات درباره نگارش پایان‌نامه

علاوه بر مطالب فوق الذکر، رعایت نکات دیگری نیز باید در تدوین پایان‌نامه ملحوظ گردد. از

جمله:

- ۱-۷- تایپ پایان‌نامه باید روی کاغذ A_۴ و ترجیحاً در یک روی کاغذ صورت گیرد.
- ۲-۷- نویسنده باید در مواردی از قبیل نوع تایپ، تمیز و مرتب بودن، املا صحیح کلمات، به کار بردن قواعد و اصول نگارش، دستور زبان و علامت‌های دیگر توجه و دقت کافی مبذول دارد.
- ۳-۷- اولین سطر هر پاراگراف، با تو رفتگی حدود ۱ سانتیمتر شروع می‌شود.
- ۴-۷- فاصله بین دو پاراگراف برابر فاصله معمولی بین دو سطر است.
- ۵-۷- نقل قول مستقیم (کوتاه) بین گیومه قرار گیرد.
- ۶-۷- نقل قول مستقیم طولانی (بیش از دو سطر) با قلم ریزتر تایپ شود.
- ۷-۷- قلم عناوین اصلی درشت‌تر از متن و پررنگ (bold) باشد.
توجه: درشتی قلم نباید مخل زیبایی متن گردد.
- ۸-۷- فاصله هر عنوان تا سطر قبل ۲ سانتیمتر و تا سطر بعد همان ۱ سانتیمتر باشد.
- ۹-۷- دو عنوان پی در پی قرار نگیرد.
- ۱۰-۷- فاصله بین دو سطر در زیرنویس به اندازه نصف فاصله بین دو سطر در متن اصلی است.
- ۱۱-۷- شماره‌گذاری جداول و اشکال و عناوین فرعی با دو یا چند عدد صحیح که با خط تیره از هم جدا شده باشند (به ترتیب آمدن آنها در متن پایان‌نامه) به طور مسلسل، در هر فصل انجام می‌گیرد. شماره‌گذاری جداول در بالای جدول و شماره‌گذاری اشکال، در پایین هر شکل به فاصله یک سطر از کادر جدول انجام می‌گیرد.
- ۱۲-۷- اعداد اصلی و فرعی، به ترتیب از راست به چپ آورده می‌شود. مثلاً: شکل ۵ از فصل ۳ به صورت (شکل ۳-۵) نوشته می‌شود.

عناوین اصلی و فرعی در موضوعات نیز با شماره از راست به چپ ، مشخص می شود . مثلاً : بخش دوم از فصل سوم با شماره ی (۳-۲-) و سومین زیر عنوان از بخش اول فصل چهارم با شماره (۴-۱-۳-) مشخص می شود . { شماره فصل - شماره زیر فصل - شماره عنوان جزئی تر - .... } .

۷-۱۳- برای متن های عربی که نیاز به نگارش ة ، تشدید ، انواع إعراب و أشكال همزه دارد ، از خط مناسب استفاده شود . (مانند ۱۴- Arial)

۷-۱۴- برای متن های فارسی خط (۱۴- B Nazanin) یا (۱۴- B Badr) و قلم شماره ۱۲ آن برای پاورقی مناسب است.

۸- مراحل پس از دفاع

دانشجو موظف است پس از دفاع از پایان نامه و پذیرش آن توسط هیأت داوران ، حداکثر طی مدت ۲ ماه پایان نامه نهایی خود را به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارائه دهد . به این منظور مراحل ذیل باید پیموده شود :

۸-۱- با مراجعه به نشانی <http://thesis.irandoc.ac.ir> بخش ورود اطلاعات پایان نامه ، اطلاعات نمایه پایان نامه را به دو زبان فارسی و انگلیسی وارد و از طریق سیستم کد رهگیری دریافت کرده و به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارائه دهد و تأیید پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران را دریافت نماید .

۸-۲- اعمال اصلاحاتی که در جلسه دفاع از دانشجو خواسته شده است.

۸-۳- ارائه اصلاحات انجام شده به استاد راهنما و اخذ امضا و تأییدیه ایشان مبنی بر آمادگی پایان نامه برای صحافی ، (جهت درج در پرونده)

۸-۴- صحافی پایان نامه در ۸ نسخه (با رنگ جلد آبی نفتی)

۸-۵- دریافت فرم تحویل پایان نامه از دفتر تحصیلات تکمیلی دانشگاه

۸-۶- تحویل پایان نامه صحافی شده به مراجع مندرج در فرم تحویل شامل :

- استاد راهنما ؛

- استناد مشاور؛
  - مدیر گروه؛
  - کتابخانه دانشکده (همراه با دریافت نامه تحویل)؛
  - کتابخانه مرکزی (همراه با دریافت نامه تحویل)؛
  - تحصیلات تکمیلی دانشگاه (روزهای شنبه و چهارشنبه ساعت ۸-۱۲)
- ۸-۷- تحویل cd چکیده پایان نامه (به صورت pdf و word در یک cd) به تحصیلات تکمیلی دانشگاه با فرمت خاص ارائه شده از سوی آن دفتر؛ (فرم های شماره ۹ و ۱۰)
- ۸-۸- تحویل یک cd حاوی کل نسخه پایان نامه به دو فرمت word و pdf به تحصیلات تکمیلی دانشگاه الزهرا .

۹- پیوست ها

فرم های شماره ۱ تا ۱۰ به شرح زیر پیوست می باشد :

بر نام خدا

برگه درخواست تصویب موضوع پیشنهادی پایان نامه در دوره کارشناسی ارشد

نام و نام خانوادگی دانشجو:	شماره دانشجویی:	دانشکده:	گروه:	رشته/گرایش:
وضعیت تحصیلی:	☐ بورسیه	☐ مامور به تحصیل	☐ آزاد	شماره تماس:
نشانی محل سکونت:	امضا:			

نام و نام خانوادگی: تخصص:	محل خدمت:	شماره تماس:	امضا:	تاریخ:
استاد راهنمای اول:				
دوم:				
استاد مشاور اول:				
دوم:				

عنوان موضوع پیشنهادی:
فارسی:
انگلیسی:

شرح کوتاهی از زمینه(موضوع) و مساله‌ی پژوهش و ضرورت انجام آن:
----

* این برگه دوروکه در نیم‌سال دوم هر دوره باید پر شود، در اردیبهشت ماه ۱۳۸۹ به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسیده است.

نوع پژوهش: کاربردی بنیادی توسعه‌ای نظری

شرح فشرده‌ای از برخی پژوهش‌های انجام شده در زمینه پژوهشی:

تخمین زمان انجام مرحله‌های گوناگون پژوهش:

امضا:

نام و نام خانوادگی مدیر گروه:

تاریخ تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی گروه:

امضا:

نام و نام خانوادگی رئیس / مدیر تحصیلات تکمیلی دانشکده:

تاریخ تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده: *

*دفاع از پایان‌نامه نمی‌تواند زودتر از چهار ماه پس از این تاریخ باشد.

برکه درخواست تصویب موضوع پیشنهادی پایان نامه در دوره کارشناسی ارشد

نام و نام خانوادگی دانشجوی:	شماره دانشجویی:	دانشکده:	گروه:	رشته/گرایش:
وضعیت تحصیلی: بورسیه: ☐	مامور به تحصیل ☐	آزاد ☐	شماره تماس:	
نشانی محل سکونت:				امضا:

نام و نام خانوادگی: تخصص:	محل خدمت:	شماره تماس:	امضا:	تاریخ:
استاد راهنمای اول:				
دوم:				
استاد مشاور اول:				
دوم:				

عنوان موضوع پیشنهادی:

فارسی:

انگلیسی:

عنوان پایان نامه در قالب موضوع، به صورت کلاز روشن و حتی المقدور کوتاه به دوزبان فارسی ولاتین نوشته می شود. عنوان پایان نامه، نحشی است که در سایت های اطلاع رسانی ثبت می شود و از این نظر ساختار صحیح آن حائز اهمیت ویژه است.

شرح کوتاهی از زمینه (موضوع) و مساله ی پژوهش و ضرورت انجام آن:

«اولین مرحله تحقیق، احساس وجود یک مشکل (مساله یا پرسش) است.»

در این قسمت، پرسش اصلی تحقیق به روشنی بدون هیچگونه ابهامی (در قالبی سوالی) مطرح و تبیین می گردد. ضروری است حیطه و دامنه تحقیق در تبیین مساله روشن گردد. همچنین تشریح شود که چه تعارض یا ابهامی میان دانسته های محقق پیدا آمده که منجر به طرح مساله حاضر شده و در صد دفع آن برآمده است. و نیز علت پرداختن به موضوع و ضرورت تحقیق، به صورت فشرده و رسایان می گردد.

نوع پژوهش: کاربردی بنیادی توسعه‌ای نظری

شرح فشرده‌ای از برخی پژوهش‌های انجام شده در زمینه پژوهشی:

بسیار دانش‌بنی نیاز از بررسی نتایج تحقیقات گذشته نیست. ضمن آن که تکرار فعالیت‌هایی که قبلاً به طور شایسته صورت پذیرفته نیز عملی غیر علمی خواهد بود. استخراج پیشینه (یا ادبیات موضوع) یعنی کسب اطلاع از تلاش‌های علمی دیگران در ارائه پاسخ به پرسش‌های مورد نظر محقق، به منظور یافتن خلاهای علمی موجود و پرسش‌هایی که همچنان بی‌پاسخ مانده یا هنوز پاسخی درخور نیافته‌اند. به این منظور محقق با مراجعه به سایت‌های اطلاع‌رسانی، بانک‌های علمی، نمایه‌ها، منابع‌های و رابطه‌های شناسایی کتب، مقالات یا پایان‌نامه‌هایی که موضوع آن‌ها با موضوع تحقیق مشابه است، می‌پردازد و پس از بررسی آن‌ها نکات قوت و زوایای جدید پژوهش حاضر را تبیین می‌کند.

تخمین زمان انجام مرحله‌های گوناگون پژوهش: مراحل انجام تحقیق در ۱۲ ماه زمان بندی می‌شود.

به عنوان مثال: - استخراج پیشینه و منبع‌شناسی: ۱ ماه

- فیش‌نویسی: ۴ ماه

- تدوین اولیه: ۲ ماه

- بازخوانی، ویراستاری و اصلاح: ۱ ماه

- تدوین نهایی و تایپ: ۱ ماه

امضا:

نام و نام خانوادگی مدیر گروه:

تاریخ تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی گروه:

امضا:

نام و نام خانوادگی رئیس / مدیر تحصیلات تکمیلی دانشکده:

تاریخ تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده: *

*دفاع از پایان‌نامه نمی‌تواند زودتر از چهار ماه پس از این تاریخ باشد.

پرسش های فرعی :

فرضیه های پژوهش :

تاریخ تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی گروه: نام و نام خانوادگی مدیر گروه: امضا:

تاریخ تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده: نام و نام خانوادگی مدیر تحصیلات تکمیلی دانشکده: امضا:

پرسش های فرعی :

- در این قسمت مسأله اصلی به چند پرسش فرعی تقسیم می شود، به گونه ای که یا یافتن پاسخ این پرسش ها مسأله تحقیق نیز به پاسخی در خود دست یافته است. بدیهی است که مسأله تحقیق و پرسش های پژوهش باید معنی دار و دارای ساختار دست باشد و امکان تحقیق از آن با وجود داشته باشد:
- پرسش های فرعی باید واضح و عاری از هر گونه ابهامی طرح شود.
- پرسش های فرعی مستقلاً دارای معنا و قابل تحقیق باشد.
- پرسش های فرعی کاملاً مجزا بوده و باید یکدیگر هم پوشانی نداشته باشد.
- پرسش ها نباید از پیش دارای پاسخی صریح و شفاف باشد بلکه پاسخ به آن نیازمند تحقیق، تحلیل یا مقایسه باشد.
- از بکار بردن ادوات پرسشی همچون: «آیا»، در ابتدای جمله پرسشی که می تواند موجب ابهام باشد، خودداری کرد (توضیح: پرسش ها نباید با آری یا نه پاسخ داده شوند).
- پرسش های فرعی حداقل ۲ و حداکثر ۵ پرسش را تشکیل می دهند.
- هر پرسش باید قابلیت آن را داشته باشد که حداقل یک فصل پایان نامه را به خود اختصاص دهد.

فرضیه های پژوهش :

- تعریف فرضیه: فرضیه پاسخ ابتدایی و حدس زیرکانه محقق است به پرسش پژوهش و به بیان دیگر جمله ای خبری است که بیان گر رابطه متغیرهای پژوهش (متغیر مستقل و متغیر وابسته) می باشد.
- فرضیه پاسخ اولیه و حاصل مرحله نخست تحقیق است. لذا می توان انتظار داشت که پس از اتمام روند تحقیق، اثبات، تعدیل یا رد گردد.
- هر فرضیه تناظر ادراک پاسخ به یک سوال مطرح می شود، لذا تعداد فرضیه های پژوهش به تعداد پرسش های فرعی است.
- بدیهی است فرضیه ها به ترتیب پرسش های فرعی سامان می یابد.
- فرضیه نیز مانند پرسش پژوهش باید کاملاً شفاف و بدون پیچیدگی و ابهام بوده و مستقلاً دارای معنا باشد.

تاریخ تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی گروه: نام و نام خانوادگی مدیر گروه: امضا:

تاریخ تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده: نام و نام خانوادگی مدیر تحصیلات تکمیلی دانشکده: امضا:

دانشگاه الزهراء (س)

دانشکده الهیات و معارف اسلامی

پایان نامه

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد/دکتری

رشته.....گرایش.....

عنوان

.....

استاد/استادان راهنما

دکتر.....

دانشجو

.....

.....ماه سال.....

دانشگاه الزهراء (س)

دانشکده الهیات و معارف اسلامی

پایان نامه

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

رشته .....گرایش.....

عنوان:

.....
استاد/استادان راهنما:

.....
استاد/استادان مشاور:

.....
دانشجو:

..... ماه سال.....

کلیه دستاوردهای ناشی از این تحقیق متعلق به
دانشگاه الزهراء (س) است.

Alzahra University

Faculty of.....

Ph.D/M.A. Thesis

Title of the Thesis:

.....

Thesis Advisor:

.....

Thesis Reader:

.....

By:

.....

.....Month.year.....

فرم شماره (۷) پشت جلد انگلیسی (زرکوب)

Alzahra University

Faculty of.....

Ph.D/M.A. Thesis

Title of the Thesis:

.....

Thesis Advisor:

.....

By:

.....

.....Month.year.....

فرم شماره (۸) عطف پایان نامه

عنوان	دانشجو	ماه	سال .....

فرم شماره (۹) مشخصات و نحوه تهیه cd چکیده فارسی

۵ cm

عنوان :

۲ cm

نام و نام خانوادگی :

رشته تحصیلی :

استاد راهنما :

استاد مشاور :

تاریخ دفاع :

۲ cm

۳ cm

حاشیه سمت راست ۴ cm و حاشیه سمت چپ ۳ cm

